

ЕКОНОМІКА ТА ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК НАЦІОНАЛЬНОГО ГОСПОДАРСТВА

УДК 346.7:336

Барановський О.І.,
д.е.н., професор, проректор з наукової роботи
ДВНЗ «Університет банківської справи» (м. Київ)
Левченко В.П.,
к.е.н., доцент кафедри фінансів
та фінансово-економічної безпеки
Київський національний університет
технологій та дизайну

РОЗВИТОК МЕТОДИЧНОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ ПІДВИЩЕННЯ ДІЄВОСТІ МЕТОДІВ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ РИНКУ НЕБАНКІВСЬКИХ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ УКРАЇНИ

Baranovskyi O.I.,
dr.sc.(econ), professor, vice-rector of science
SHEE «University of Banking» (Kyiv)
Levchenko V.P.,
cand.sc.(econ.), assistant professor of finance and
the financial and economic security
Kyiv National University of Technology and Design

THE DEVELOPMENT OF METHODOLOGICAL TOOLS FOR IMPROVING THE EFFICIENCY OF METHODS IN THE STATE CONTROLLED MARKET FOR NON-BANK FINANCIAL SERVICES OF UKRAINE

Постановка проблеми. В кризовий та післякризовий період державні органи влади та науковці активно дискутують відносно вдосконалення методів державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг. Проте, в даний період розвитку економіки України доцільно не тільки сформувати комплекс заходів державного впливу на кожного із суб'єктів ринку небанківських фінансових послуг, але й визначати рівень ефективності їх дії. За умови існуючого характеру ринкових відносин, які сформувались на вітчизняному ринку небанківських фінансових послуг, пошук компромісу між рівнем державного тиску на фінансових посередників та свободою їх діяльності є визначальним. Саме даний компроміс може створити основу подальшого поступального розвитку ринку небанківських фінансових послуг в Україні та забезпечити його функціонування на засадах мінімального втручання держави в діяльність фінансових посередників при їх доброчесній діяльності.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг України досліджуються протягом багатьох десятиріч. Основні результати досліджень висвітлені в наукових працях таких провідних вчених, як Мошенський С. З. [1], Науменкова С.В., Міщенко В.І. [2], Плиса В. І. [3], Унінець-Ходаківська В.П. [4], Школьник І. О. [5]. Проблема математичної формалізації процесів державного регулювання знайшли своє відображення в роботах Бойка А. О., Роєнко В. В. [6], Кузьменко О. В. [7], Козьменка С. М., Васильєвої Т. А. [8].

Водночас, динамічний вплив внутрішніх та зовнішніх шоків на процеси функціонування небанківського ринку фінансових послуг вимагає від державних органів влади в Україні трансформувати систему регулювання на засадах комплексного оцінювання ефективності існуючих інструментів впливу.

Постановка завдання. Метою статті є розробка науково-методичного підходу до оцінювання дієвості інструментів державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг України.

Викладення основного матеріалу дослідження. Значний державний тиск на фінансових посередників призводить до їх функціонування в тіньовому секторі ринку небанківських фінансових послуг, а недостатній контроль за суб'єктами господарювання спричиняє наявність значної кількості порушень з їх боку. Отже, і в першому, і в другому випадку динаміка розвитку ринку небанківських фінансових послуг в Україні сповільнюється та має екстенсивний характер.

Таким чином, виникає необхідність розробки науково-методичного підходу до оцінювання дієвості інструментів державного управління ринку небанківських послуг України та знаходження такого рівня впливу державних органів, за якого фінансові посередники будуть зацікавлені працювати в реальному секторі та збільшувати власний прибуток. Виходячи з зазначеного вище, практичну реалізацію даного завдання запропоновано здійснити на основі використання інструментарію теорії ігор. Вибір даного математичного методу вирішення поставленої задачі обумовлений тим, що існує два суб'єкти: фінансові посередники та держава, які за своєю суттю мають різні стратегії діяльності. Перші намагаються отримати найбільший дохід, а держава – забезпечити упорядковане функціонування суб'єктів ринку небанківських фінансових послуг. Проте, концептуально обидва суб'єкти працюють з метою ефективного розвитку даного ринку. Для фінансових посередників такий ринок надаватиме можливість збільшити дохід, а для держави підвищити рівень економічного зростання в країні та національного доходу.

Виходячи з того, що теоретична сутність теорії ігор полягає у формуванні стратегії першого гравця, потім другого гравця, визначення ціни гри, її умов та платіжної матриці, то реалізуємо науково-методичний підхід до оцінювання дієвості інструментів державного управління ринку небанківських послуг України в такій послідовності.

По-перше, визначимо суб'єктів, які будуть описувати діяльність фінансових посередників: страхові компанії, кредитні спілки та НПФ (недержавні пенсійні фонди). Виходячи з того, що це, безумовно, базові суб'єкти досліджуваного ринку, але не всі, актуальності також набуває дослідження ринку небанківських фінансових послуг загалом. Виокремлення саме трьох основних досліджуваних фінансових посередників обумовлено обсягами операцій на ринку небанківських фінансових послуг, 95% яких забезпечують страхові компанії, кредитні спілки та НПФ. Водночас, не проводячи комплексне оцінювання ринку небанківських фінансових послуг України, неможливо врахувати внутрішній синергетичний ефект, який з'являється при діяльності всіх фінансових посередників. Відтак, досліджене державне регулювання і ринку небанківських фінансових послуг загалом.

Часовим діапазоном дослідження вибрано 2008-2015 рр. Визначений перелік показників кількісного оцінювання дієвості інструментів державного регулювання страхових компаній (табл. 1), кредитних спілок (табл. 2) та НПФ (табл. 3) та ринку небанківських послуг України загалом (табл. 4).

Таблиця 1

Динаміка інструментів державного регулювання страхового ринку

Рік	Тимчасово зупинені ліцензії, од.	Анульовані ліцензії, од.	Кількість проведених позапланових перевірок, од.	Сума накладених штрафних санкцій (тис. грн.)	Стягнуто штрафних санкцій (тис. грн.)
2008	8	26	60	491	254,5
2009	26	21	337	1400	292,7
2010	273	186	645	3038	336,5
2011	76	141	492	2045	387,0
2012	72	173	35	1369	445,0
2013	218	286	70	615	511,7
2014	506	282	100	1599	676,6
2015	260	524	7	653	396,1

Джерело: [9]

Показниками оцінювання дієвості державного впливу на суб'єктів ринку небанківських фінансових послуг обрано: тимчасово зупинені ліцензії, анульовані ліцензії, кількість проведених позапланових перевірок, кількість складених актів про порушення за результатами аналізу звітних даних, розпоряджень про усунення порушень, постанов про накладення штрафних санкцій, суми накладених та стягнутих штрафних санкцій. Визначення даної сукупності показників обумовлено намаганням врахувати як інструменти попереджувального характеру, так й інструменти радикального впливу, а також кількісні та якісні сторони діяльності регулятора.

Таблиця 2

Динаміка інструментів державного регулювання кредитних спілок

Рік	Тимчасово зупинені ліцензії, од.	Анульовані ліцензії, од.	Кількість проведених позапланових перевірок, од.	Сума накладених штрафних санкцій (тис. грн.)	Стягнуто штрафних санкцій (тис. грн.)
2008	12	6	118	28,7	1851,6
2009	85	11	169	202,8	1311,2
2010	46	71	217	451,8	928,6
2011	0	14	50	344,2	657,6
2012	0	0	1	306,0	465,7
2013	7	0	12	581,4	329,8
2014	2	0	7	541,1	165,4
2015	76	2	1	209	98,1

Джерело: [9]

Таблиця 3

Динаміка інструментів державного регулювання НПФ

Рік	Тимчасово зупинені ліцензії, од.	Анульовані ліцензії, од.	Кількість проведених позапланових перевірок, од.	Сума накладених штрафних санкцій (тис. грн.)	Стягнуто штрафних санкцій (тис. грн.)
2008	4	3	81	118,8	5257,2
2009	0	4	61	358,5	2834,9
2010	0	6	230	752,8	1528,7
2011	0	4	90	458,2	824,3
2012	0	1	6	532,1	444,5
2013	2	0	18	399,2	239,7
2014	0	1	17	2734	426,7
2015	0	1	0	581	69,7

Джерело: [9]

Таблиця 4

Динаміка інструментів державного регулювання ринку небанківських послуг України

Рік	Тимчасово зупинені ліцензії, од.	Анульовані ліцензії, од.	Кількість проведених позапланових перевірок, од.	Сума накладених штрафних санкцій (тис. грн.)	Стягнуто штрафних санкцій (тис. грн.)
2008	24	35	2400	706,0	680,9
2009	113	33	587	2021,4	747,5
2010	320	265	1144	4328,0	820,8
2011	77	160	639	2899,0	901,1
2012	72	178	42	2240,6	989,4
2013	227	290	110	1635,1	1086,3
2014	510	286	132	4933,6	1309,5
2015	362	527	8	1451,5	574,1

Джерело: [9]

Водночас, слід зазначити, що для кожного з трьох досліджуваних суб'єктів господарювання прослідковується активізація різних інструментів впливу. Для страхових компаній поширеним інструментом впливу з боку держави є тимчасове зупинення ліцензій, тоді як для НПФ даний інструмент застосовувався тільки у 2013 р. Для кредитних спілок державний регулятор дуже часто застосовує такий інструмент впливу, як постанови щодо накладення штрафних санкцій.

Найбільш активно та різноманітно державний регулятор застосовує заходи впливу по відношенню до страховиків. Це пояснюється як найбільшим обсягом операцій даних посередників на ринку небанківських фінансових послуг, так і можливістю займатись різними видами діяльності: ризикове страхування, страхування життя, інвестування.

Оскільки загалом по ринку небанківських фінансових послуг державний регулятор активно застосовує різні заходи впливу, поставлене завдання у вигляді формування компромісного значення даного тиску є дуже важливим на сьогоднішній час в Україні.

Необхідним етапом будь-якого моделювання є етап приведення досліджуваних показників у порівняний вигляд. Актуальність проведення даного етапу обумовлена різною розмірністю, одиницями вимірювання та темпами зростання (спадання) вхідних даних в рамках досліджуваного часового діапазону. Так, для реалізації даного етапу пропонується використати два методи нормалізації: природний – для страхових компаній, НПФ та ринку небанківських послуг України загалом; Севіджа – для кредитних спілок.

Нормалізовані показники характеристики дієвості інструментів державного регулювання страхових компаній, кредитних спілок, НПФ та ринку небанківських фінансових послуг України загалом виступають базою наступного етапу задачі теорії ігор, який полягає у формуванні узагальнюючої оцінки дієвості інструментів державного регулювання в розглянутих напрямках дослідження. Тобто, на даному етапі відбувається кількісний опис стратегії діяльності держави, як одного з «гравців» в теорії ігор. Отже, на основі середньої арифметичної простої розраховуються чотири інтегральних показники:

$$\begin{aligned} G_{st} &= \frac{1}{T} \sum_{i=1}^T \tilde{s}_{it} = \frac{1}{T} \sum_{i=1}^T \frac{s_{it} - \min_t \{s_{it}\}}{\max_t \{s_{it}\} - \min_t \{s_{it}\}} \\ G_{kt} &= \frac{1}{T} \sum_{i=1}^T \tilde{k}_{it} = \frac{1}{T} \sum_{i=1}^T \frac{\max_t \{k_{it}\} - k_{it}}{\max_t \{k_{it}\} - \min_t \{k_{it}\}} \\ G_{nt} &= \frac{1}{T} \sum_{i=1}^T \tilde{n}_{it} = \frac{1}{T} \sum_{i=1}^T \frac{n_{it} - \min_t \{n_{it}\}}{\max_t \{n_{it}\} - \min_t \{n_{it}\}} \\ G_{rt} &= \frac{1}{T} \sum_{i=1}^T \tilde{r}_{it} = \frac{1}{T} \sum_{i=1}^T \frac{r_{it} - \min_t \{r_{it}\}}{\max_t \{r_{it}\} - \min_t \{r_{it}\}} \end{aligned} \quad (1)$$

де G_{st} (G_{kt} , G_{nt} , G_{rt}) - інтегральний показник характеристики інструментів державного регулювання страхового ринку (відповідно, кредитних спілок, НПФ та ринку небанківських фінансових послуг загалом) за t -ий рік;

T - загальна кількість років досліджуваного часового діапазону.

В межах четвертого етапу відбувається формалізація стратегії поведінки іншого «гравця», а саме фінансових посередників. Так, з метою опису стратегії діяльності страхових компаній обрано рівень валових виплат, кредитних спілок – заборгованість за наданими кредитами, а для НПФ – виплати/внески. Всі визначені співвідношення характеризують рівень доходності діяльності кожного з суб'єктів. Данні показники описують саме ту складову діяльності фінансових посередників, заради якої вони і функціонують, тобто стратегію їх діяльності, що і необхідно в рамках теорії ігор. Відносно ринку небанківських фінансових послуг загалом запропоновано обрати обсяг активів до ВВП, як показник характеристики стратегії, що реалізується на ньому. Це обумовлено тим, що для економіки країни загалом рівень значимості певного ринку оцінюють за допомогою порівняння його активів до ВВП.

Сформувавши кількісні показники стратегій поведінки двох «гравців», актуальним в межах реалізації п'ятого етапу запропонованого науково-методичного підходу на основі теорії ігор є визначення «ціни гри». Тобто вибір того параметра, збільшення якого буде характеризувати «бажання» обох гравців та рівноважне значення якого і буде визначати компромісну стратегію для кожного. Даним параметром слід обрати рівень рентабельності. На відміну від показників характеристики стратегій діяльності фінансових посередників рівень рентабельності розглядається як ефективність, тобто прибуток співвідноситься до витрат, а неотримані доходи до понесених витрат. Виходячи з того, що в Україні суб'єкти господарювання штучно намагаються зменшити обсяг отриманого прибутку (з метою мінімізації податкового тягаря), а державні органи регулювання навпаки спрямовують свої зусилля на забезпечення прозорості діяльності фінансових посередників, рівень рентабельності цілком логічно виступає показником, високого рівня якого намагаються певною мірою досягти обидва «гравці».

Наступним шостим етапом процесу формалізації науково-методичного підходу до оцінювання дієвості інструментів державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг України є

формування регресійних рівнянь, необхідних для побудови платіжної матриці. Побудову регресійних рівнянь залежностей показників характеристики ефективності інструментів державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг України загалом та в розрізі його сегментів від рентабельності та показників діяльності фінансових посередників пропонується провести методом найменших квадратів за допомогою команди «Аналіз даних → Регресія» в MS Excel.

Отже, сформуємо послідовно кожне з регресійних рівнянь. Так, регресійна залежність рівня валових виплат від рентабельності та інтегрального показника характеристики інструментів державного регулювання страхового ринку набуває вигляду множинного нелінійного рівняння:

$$F_{st} = -897,9 - 56,68 \cdot S_t - 85,19 \cdot G_{st} + 614,41 \cdot \ln S_t - 5,46 \cdot \ln G_{st} + 0,61 \cdot S_t^2 + 77,63 \cdot G_{st}^2 \quad (2)$$

де F_{st} - рівень валових виплат страхових компаній за t -ий рік, %;

S_t - рентабельність страхових компаній за t -ий рік;

G_{st} - інтегральний показник характеристики інструментів державного регулювання страхового ринку за t -ий рік.

Визначення регресійної залежності заборгованості за кредитами від рентабельності та інтегрального показника характеристики інструментів державного регулювання кредитних спілок набуває вигляду такої економетричної моделі:

$$F_{kt} = -3012,34 - 24,32 \cdot K_t + 888,84 \cdot G_{kt} + 1131,94 \cdot \ln K_t - 122,57 \cdot \ln G_{kt} + 0,06 \cdot K_t^2 - 646,93 \cdot G_{kt}^2 \quad (3)$$

де F_{kt} - заборгованість за наданими кредитами, %

K_t - рентабельність кредитних спілок за t -ий рік;

G_{kt} - інтегральний показник характеристики інструментів державного регулювання кредитних спілок за t -ий рік.

Переходячи до визначення регресійної залежності виплат до внесків від рентабельності інвестування активів та інтегрального показника характеристики інструментів державного регулювання НПФ, запишемо шукану залежність в такому вигляді:

$$F_{nt} = -2179 - 2,28 \cdot N_t + 159,91 \cdot G_{nt} + 477,9 \cdot \ln N_t - 18,26 \cdot \ln G_{nt} - 212,31 \cdot G_{nt}^2 \quad (4)$$

де F_{nt} - виплати до внесків, %

N_t - рентабельність інвестування активів, % за t -ий рік;

G_{nt} - інтегральний показник характеристики інструментів державного регулювання НПФ за t -ий рік.

Визначення останньої, але не менш важливої регресійної залежності суми активів суб'єктів ринку небанківських фінансових послуг до ВВП від узагальнюючого показника рентабельності діяльності фінансових посередників та інтегрального показника характеристики інструментів державного регулювання даного ринку набуває вигляду поліному другого ступеня:

$$F_{rt} = -5000,00 - 2562,22 \cdot R_t + 11821,94 \cdot G_{rt} + 228,58 \cdot \ln R_t - 2355,99 \cdot \ln G_{rt} + 3037,36 \cdot R_t^2 - 6587,88 \cdot G_{rt}^2 \quad (5)$$

де F_{rt} - сума активів суб'єктів ринку небанківських фінансових послуг до ВВП, %;

R_t - узагальнюючий показник рентабельності діяльності суб'єктів ринку небанківських фінансових послуг за t -ий рік;

G_{rt} - інтегральний показник характеристики інструментів державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг за t -ий рік.

Завершальним сьомим етапом реалізації запропонованого науково-методичного підходу є вибір оптимальної стратегії поведінки двох гравців (учасників конфліктної ситуації) – державних органів регулювання ринку небанківських фінансових послуг України та його суб'єктів (страхових компаній, кредитних спілок та НПФ), кожен з яких намагається максимізувати ефективність свого функціонування.

Розглянемо більш детально механізм підвищення дієвості інструментів державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг України шляхом визначення оптимальних стратегій на прикладі гри «страхова компанія – регулятор ринку небанківських фінансових послуг». В даній ситуації виникає конфліктна ситуація між зазначеними гравцями. Показниками, які характеризують діяльність кожного із гравців, виступають: S_t - рентабельність страхових компаній за t -ий рік; G_{st} - інтегральний показник характеристики інструментів державного регулювання страхового ринку за t -ий рік. Вибір оптимальних стратегій гравців потребує побудови платіжної матриці гри (рис. 1) – множини показників F_{st} (рівень валових виплат страхових компаній) залежно від можливих комбінацій S_t та G_{st} , визначених за допомогою застосування формули (2).

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015		
S_t / G_{st}		0,02	0,20	0,61	0,41	0,25	0,34	0,62	0,38	max	
2008	20,83	29,41	29,99	26,94	25,95	28,60	26,81	27,12	26,25	29,99	
2009	18,71	32,31	32,89	29,85	28,85	31,50	29,71	30,02	29,15	32,89	
2010	14,53	28,81	29,39	26,35	25,35	28,00	26,22	26,52	25,66	29,39	
2011	23,87	23,98	24,56	21,52	20,52	23,17	21,39	21,69	20,83	24,56	
2012	33,51	24,62	25,20	22,16	21,16	23,81	22,03	22,33	21,47	25,20	
2013	27,66	19,26	19,84	16,80	15,80	18,45	16,66	16,97	16,11	19,84	
2014	25,60	21,31	21,89	18,85	17,85	20,50	18,71	19,02	18,15	21,89	
2015	19,89	30,89	31,47	28,43	27,43	30,08	28,29	28,60	27,73	31,47	
max		32,31	32,89	29,85	28,85	31,50	29,71	30,02	29,15	max	32,89
											32,89

Рис. 1. Платіжна матриця гри «страхова компанія – регулятор ринку небанківських фінансових послуг»

Джерело: власні узагальнення авторів

Переходячи до аналізу результатів отриманих розрахунків (рис. 1, табл. 5) можна зробити висновок: максимальне значення рівня валових виплат страхових компаній складає 32,89%, що перевищує середньостатистичний рівень за 2008-2015 рр. – 24,55%. При цьому оптимальне значення рентабельності страхових компаній становить 18,71% (середнє за розглянутий період 23,07%), тоді як оптимальне значення інтегрального показника характеристики інструментів державного регулювання страхового ринку – відповідно 0,20 (середнє за розглянутий період 0,35).

Таким чином, узагальнюючи отримані результати реалізації науково-методичного підходу до оцінювання дієвості інструментів державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг України, проведених і для інших досліджуваних суб'єктів (таблиця 5), слід зазначити, що:

1) для страхових компаній оптимальною, в даний час, є стратегія зменшення державного тиску. Незважаючи на незначне зменшення загальної рентабельності діяльності, це дозволить збільшити рівень валових виплат з 24,55 % до 32,89 %. За рахунок більшого покриття витрат по страхових випадках страховики зможуть підвищити довіру страхувальників, що особливо актуально в даний момент в Україні. В кризовій ситуації повноцінне виконання взятих страховими компаніями на себе зобов'язань є основним імпульсом подальшого розвитку страхового ринку. Таким чином, незважаючи на зниження рівня рентабельності та державного регулювання страхового ринку, основною метою в даний момент є збільшення довіри клієнтів за рахунок зростання рівня виплат;

2) для кредитних спілок ситуація є кардинально протилежною. З метою зменшення рівня заборгованості за наданими кредитами, рівень державного регулювання повинен суттєво збільшитись (значення інтегрального показника характеристики інструментів державного регулювання кредитних спілок повинно зрости з 0,35 од. до 0,57 од.). Крім того, дані дії дозволять збільшити рентабельність діяльності даних фінансових посередників. Це зумовлено значною нерозвиненістю даного сегменту ринку небанківських фінансових послуг України та суттєвою його деформацією під впливом деструктивних чинників фінансової кризи;

3) для НПФ оптимальною в умовах сучасного розвитку ринку небанківських фінансових послуг України є стратегія зменшення рівня державного регулювання. Так, мінімальне втручання держави в діяльність даних фінансових посередників забезпечить як підвищення рентабельності інвестування активів, так і рівня виплат до внесків. Дана стратегія державного регулювання в умовах початкової стадії розвитку недержавного пенсійного забезпечення в Україні є логічною, оскільки держава повинна насамперед стимулювати даний процес за відсутності об'єктів для контролю;

Таблиця 5

Систематизація результатів підвищення дієвості інструментів
державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг України

Фінансові посередники	Показник дієвості			Стратегії				
	Рівень валових виплат, %	32,89	Середнє значення	Рентабельність	18,71	Середнє значення	Інтегральний показник характеристик інструментів державного регулювання страхового ринку	Середнє значення
Страхові компанії			24,55			23,07	0,20	0,35
Кредитні спілки	заборгованість за наданими кредитами, %	4,41	Середнє значення	Рентабельність	120,66	Середнє значення	Інтегральний показник характеристик інструментів державного регулювання кредитних спілок	Середнє значення
			22,85			106,21		0,35
НПФ	виплати до внесків, %	39,90	Середнє значення	Рентабельність інвестування активів	770,27	Середнє значення	Інтегральний показник характеристик інструментів державного регулювання НПФ	Середнє значення
			17,95			600,14		0,28
Ринок небанківських послуг	сума активів суб'єктів РНФП до ВВП, %	82,61	Середнє значення	Узагальнюючий показник рентабельності діяльності суб'єктів ринку небанківських фінансових послуг	0,14	Середнє значення	інтегральний показник характеристик інструментів державного регулювання ринку небанківських послуг	Середнє значення
			43,92			0,23		0,38

Джерело: власні узагальнення авторів

4) для ринку небанківських фінансових послуг загалом рівень державного регулювання повинен значно підвищитись. Підвищення значимості ринку небанківських фінансових послуг для економіки України та подолання його низької капіталізації повинно здійснюватись за активної участі регулятора ринку небанківських фінансових послуг. Зазначені дії, безумовно, вплинуть на рівень рентабельності фінансових посередників, проте це – та державна політика, яка дозволить забезпечити поступове зростання ринку небанківських фінансових послуг України та його вихід на якісно новий рівень.

Висновки з проведеного дослідження. Отже, розроблений науково-методичний підхід на основі теорії ігор дозволяє визначити не тільки рівень дієвості використовуваних регулятором ринку небанківських фінансових послуг інструментів, але й встановити вектори подальшого розвитку державного регулювання ринку небанківських фінансових послуг України та його сегментів, зважаючи на інтереси кожного з суб'єктів.

Література

1. Мошенський С.З. Моделі державного регулювання діяльності фінансових установ / С.З. Мошенський // Фінанси України. – 2008. – № 6. – С. 90–98.
2. Науменкова С.В. Система регулювання ринків фінансових послуг зарубіжних країн : навчальний посібник / С.В. Науменкова, В.І. Міщенко. – К. : Центр наукових досліджень НБУ, Університет банківської справи НБУ, 2010. – 170 с.
3. Плиса В.Й. Модель державного регулювання страхового ринку в Україні / В.Й. Плиса // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. – Вип. 20.10. – С. 209–215
4. Унінец-Ходаківська В.П. Роль державного регулювання на ринку фінансових послуг / В.П. Унінец-Ходаківська // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 6. – С. 238–247.
5. Школьник І.О. Реформування фінансового нагляду під впливом економічної рецесії / І.О. Школьник // Фінанси України. – 2010. – № 3. – С. 50–60.
6. Бойко А.О. Критерії оцінювання сфери використання страхових компаній в схемних операціях / А.О. Бойко, В.В. Роечко // Фінансовий простір. – 2015. – № 1. – С. 50–56.
7. Кузьменко О.В. Економіко-математичне забезпечення функціонування перестрахового ринку : монографія / О.В. Кузьменко. – Суми : Університетська книга, 2014. – 430 с.
8. Козьменко О.В. Нові вектори розвитку страхового ринку України : монографія / [О.В. Козьменко, С.М. Козьменко, Т.А. Васильєва ; керівник авт. проекту д.е.н., проф. О.В. Козьменко]. – Суми : Університетська книга, 2012. – 316 с.
9. Річні звіти Нацкомфінпослуг [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України. – Режим доступу : <http://nfp.gov.ua/content/richni-zviti-nackomfinposlug.html>

References

1. Moshenskyi, S.Z. (2008), "Models of state regulation of financial institutions", *Finansy Ukrainy*, no. 6, pp. 90–98.
2. Naumenkova, S.V. and Mishchenko, V.I. (2010), *Systema rehulivannia rynkiv finansovykh posluh zarubizhnykh krain* [Regulating system of finance services markets in foreign countries], tutorial, Tsentr naukovykh doslidzhen NBU, Universytet bankivskoi spravy NBU, Kyiv, Ukraine, 170 p.
3. Plysa, V.Y. (2010), "The model of state regulation of the insurance market in Ukraine", *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy*, issue 20.10, pp. 209–215.
4. Unynets-Khodakivska, V.P. (2009), "The role of state regulation of financial services market", *Aktualni problemy ekonomiky*, no. 6, pp. 238–247.
5. Shkolnyk, I.O. (2010), "Reforming financial supervision under slowdown in economic growth", *Finansy Ukrainy*, no. 3, pp. 50–60.
6. Boiko, A.O. and Roienko, V.V. (2015), "Evaluation criteria scope of insurance companies in circuit operations", *Finansovyi prostir*, no. 1, pp. 50–56.
7. Kuzmenko, O.V. (2014), *Ekonomiko-matematychnе zabezpechennia funktsionuvannia perestrakhovoho rynku* [Economic-mathematical support of functioning of the reinsurance market], Universytetska knyha, Sumy, Ukraine, 430 p.
8. Kozmenko, O.V., Kozmenko, S.M. and Vasylieva, T.A. (2012), *Novi vektory rozvytku strakhovoho rynku Ukrainy* [New vectors of development of the insurance market of Ukraine], monograph, Universytetska knyha, Sumy, Ukraine, 316 p.
9. The official website of the National Financial Services Commission, Annual reports of the National Financial Services Commission, available at: <http://nfp.gov.ua/content/richni-zviti-nackomfinposlug.html> (access date December 05, 2016).